

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII., ST. 62 — CENA 10 DIN

KRANJ, 10. avgusta 1959

Bitka za kruh

Leta 1927 je bilo povprečno na člana družine porabljeno le 97 kg pšenice in 157 kg koruze; kar pomeni 38 nasproti 62 odstotka. Po podatkih iz leta 1955 pa se je odnos porabe koruze v primerjavi s pšenico odločno spremenil in je dosegel komaj še 25 odstotkov.

Iz teh podatkov je razvidno, da je bil nekdanji izvoz pšenice samo odraz nizkega standarda manjše porabe kruha oziroma večje porabe koruze. Naša bitka za socializem, ki je v bistvu bitka za boljše življenje ljudi, je kaj kmalu po vojni ustvarila drugačne pogoje življenja.

Poraba kruha se je iz leta v leto razpisno stopnjevala. Zato smo morali uvažati velike količine žita. Izdatki za uvoz žita je predstavljal celo četrtino celotnega uvoza. Leta 1956, ko je bila žetev še posebno slaba, smo morali uvoziti 1.325.000 ton žita in moke, za kar smo izdali nad 32 milijard dinarjev oziroma 22,8 odstotka vrednosti celotnega uvoza. To je bila velika obremenitev v naši zunanji trgovinski bilanci.

Zato bitka za kruh ni bila usmerjena na uvoz, da bi imeli naši delovni ljudje dovolj kruha. Bila je povezana z naporom za povečanje hektarskih donosov. Tako je bilo za osnovna in obratna sredstva našega kmetijstva od 1954 do vključno 1958 leta dano nad 370 milijard din, kar je bila prav tako velika žrtev naše skupnosti. Hkrati smo iskali najboljše, stimulativne načine za našega kmečkega proizvajalca, da bi količinsko povečal pridelke.

Vsi ti napori so pokazali izredne uspehe. Letošnja žetev

je nepričakovano bogata. Povprečni letošnji pridelek žita ocenjujejo na 18,5 stotov na ha, medtem ko je bilo naše dolgoletno ustaljeno povprečje 11 do 12 stotov. Jugoslovansko povprečje 1920 do 1929 leta pa je pokazalo samo 10,8 stota na ha. Celotni letošnji pridelek ocenjujejo visoko nad 4 milijone ton. To pa pomeni približno 700 ton več, kot predvideva perspektivni plan v 1961. letu. Tudi pri nas na Gorenjskem smo dali, čeprav mali drobec, k temu velikemu uspehu s pogodbeno proizvodnjo in uvajanjem bogatih italijanskih sort pšenice.

Ta uspeh je izrednega pomena za naše gospodarstvo, za dviganje življenjske ravni delovnim ljudem. Desetine in desetine milijard, ki so vsako leto šle iz naših skupnih blagajin za uvoz žita, bodo lahko usmerjene v druge dejavnosti. Hkrati pa to ni samo ekonomski, marveč tudi političen uspeh. Na našo politiko na vasi je bilo slišati številne kritike z desne in leve, češ da se odrekamo socialističnim principom itd. Toda uspehi, ki so doseženi z investicijami v kmetijstvo, z utrjevanjem kmetijskih posestev in združništvu, z uvajanjem agrotehnik, s pogodbenim sodelovanjem, s katerim smo zajeli malone vsakega kmetovalca, utrjujemo na vasi socialistične odnose in hkrati tudi povečujemo proizvodnjo. Zato pomeni dosežena bitka za kruh dvojno veliko zmago, ki samo potrjuje našo pravilno pot in daje še večje perspektive v bodoče.

K. M.

Gorenjski sejem je včeraj obiskalo preko 10.000 ljudi

Pred zaključkom IX. Gorenjskega sejma

Predvidevanja bodo uresničena

Maloprodajni promet trikrat večji kot lani — Sejem dobiva prave oblike
Dnevno povprečje 5000 obiskovalcev

Sejemska vrata se še niso zaprla. Danes je zadnji dan, ko si bodo številni obiskovalci lahko še ogledali razstavne prostore IX. gorenjskega sejma. Zato še ni moč predvideti končnega uspeha, vendar pa dosedanj obisk in promet zagotavlja, da se bodo vsa predvidevanja uresničila.

Lani si je sejem ogledalo okoli 45.000 obiskovalcev, medtem ko jih bo letos okoli deset tisoč več. Dnevno gre skozi razstavne prosto-

re do 5000 obiskovalcev, prejšnja nedelja pa je bila rekordna, saj je bilo pri blagajni prodanih 10.700 vstopnic.

Se večji uspeh bo sejem letos dosegel v prometu. Predvidenih 150 milijonov dinarjev prometa v maloprodaji bo doseženih. Samo skozi blagajno Opreme Kranj bo šlo nad 30 milijonov dinarjev, največ zaradi mopedov, ki jih sicer pri nas v trgovini trenutno ni, in koles. Okoli 50 milijonov dinarjev prometa bo s tekstilnim blagom. Skratka maloprodajni promet bo trikrat večji kot lani. To kaže, da je sejem že dobil jasnejše oblike, o katerih prejšnja leta skoraj ni bilo moč govoriti. Letos je na primer nad 70 odstotkov razstavnih predmetov tudi v prodaji. Prihodnje leto bo treba vsekakor ta odstotek še povečati. Namreč nekaj podjetij letos še vedno nekatere predmete ne razstavlja, češar na sejmu v prihodnje ne bi smelo več biti. Podjetja bi se morala z novimi proizvodi predstaviti obiskovalcem tudi z zalogami. V tem primeru, če bi bil sejem tudi v primernejšem času, bi lahko maloprodajni promet dosegel številko 300 milijonov dinarjev.

Medtem ko smo prejšnja leta v glavnem lahko govorili le o maloprodaji, letos lahko smejeje govorimo tudi o prodaji na veliko, čeprav ima sejem predvsem namen prodaje na drobno. Vendar sodi tudi prodaja na veliko na letošnjem sejmu med uspehe, saj bo promet izražen v 300 milijonih dinarjev. In če sedaj k temu dodamo še 66 milijonov dinarjev prometa na I. jugoslovanski turistični borzi, ki je bila v okviru sejma

KMETIJSKA POSESTVA GRADIJO

Na seji Sveta za urbanizem in komunalne zadeve pri OLO Kranj, ki je bila v četrtek, 6. avgusta, so največ govorili o izjemnih gradbenih dovoljenjih, ki jih predlagajo razni občinski odbori. Pri tem je bilo več predlogov za gradnje gospodarskih poslopij na kmetijskih posestvih. Zaradi važnosti in tudi obsežnosti predvidenih gradenj kmetijskega posestva v Poljčah in Hrastju si bo izbrani lokaciji ogledala še posebna komisija. — l. c.

SAMOPOSTREŽNE TRGOVINE

Na III. mednarodnem sejmu tehnike, ki ga pripravljajo v okviru Beogradskega sejma, bodo prikazali mnoge nove opreme za samopostrežne trgovine. Kot glavni proizvajalci te opreme so podjetje »David Pajić« iz Beograda, »Jugostroje« iz Rakovice in »Georgi Naumov« iz Bitolja. — l. c.

Visoki gostje na Gorenjskem sejmu

Kranj, 9. avgusta — Danes, kmalu po 10. uri dopoldne, so obiskali IX. Gorenjski sejem v Kranju predsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić in državni podsekretar Sekretariata za zunanje zadeve Veljko Mićunović. Goste so sprejeli in jih spremljali po razstavišču predsednik OLO Kranj Vinko Hafner in predstavniki sejma. Potem ko so si z zanimanjem podrobno ogledali razstavne prostore v obeh osemletkah, so obiskali še tekstilni del sejma v poslopiju Srednje tehniške tekstilne šole.

Celotna razstava, ki je v primerjavi s prejšnjimi, doživela vrsto dokajšnjih sprememb, je napravila na goste močan vtis. Svoje zadovolstvo so izrazili z zvezi z ugotovitvijo, da se je to pot predstavilo tolikšno število razstavljalcev, in da predstavljajo razstavljeni predmeti razveseljivo kvaliteto. — Gostje so se zadržali na razstavišču nekaj manj kot dve uri.

PROSLAVA OBLETNICE SKOJ NA MALI PLANINI

Kamnik, 9. avgusta — V okviru proslav 40. obletnice KPJ in SKOJ je bila danes na Mali planini pri Kamniku proslava, in sicer na kraju, kjer je bila leta 1930. V. državna konferenca SKOJ. Številnim udeležencem iz Ljubljane in okolice je ob tej priložnosti spregovoril sekretar CK LMS Stane Kranjc. Po proslavi je bil še kulturni spored.

V. MEDNARODNI SEJEM VINA

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani pripravljajo vse potrebno za V. mednarodni sejem vina. Prireditev bo od 28. avgusta do 6. septembra letos. Prijavilo se je veliko število razstavljalcev dobre kapljice iz naših in inozemskih vinorodnih krajev. — l. c.

V PRETEKLEM TEDNU NA REKI 85.000 TON BLAGA

V minulem tednu so tuje in domače ladje prepeljale v reško luko okrog 85.000 ton raznega blaga. Od tega je 70.000 ton iz uvoza za potrebe naše dežele, drugo za tranzit. Med drugim so ladje pripeljale 25.000 ton pšenice, 12.500 ton nafte, 22.000 ton premoga itd.

KONFERENCA 9 NEODVISNIH AFRIŠKIH DRŽAV KONČANA

V soboto zvečer se je v glavnem mestu Liberije, Monroviiji, končala konferenca 9 neodvisnih afriških držav. Glede vprašanj, ki so bila na dnevnem redu, so delegacije sprejele več resolucij. Največ pozornosti so posvetili alžirskemu vprašanju in v resoluciji pozvali Francijo, naj prizna tej deželi neodvisnost.

B. Fajon

Posvetovanje o pridelovanju pšenice v Bohinju končano

V soboto je bilo končano v Bohinju petdnevno posvetovanje o uspehih pri pridelovanju visokorodnih vrst pšenice, ki ga je organiziral Jugoslovansko središče za kmetijstvo in gozdarstvo. Razen kmetijskih strokovnjakov iz vse države so se posvetovanja udeležili tudi nekateri izvedenci organizacije FAO. Govorili so predvsem o dosedanjih izkušnjah, pridobljenih z gojitvijo visokorodnih pšenice in kako le-te izkoristiti za doseganje večjih uspehov. V mnogih pokrajinah, kjer so se intenzivno bavili z novimi sortami pšenice, so dosegli izredne uspehe.

Direktor Jugoslovanskega svetovalnega centra za kmetijska in gozdarska vprašanja ing. Ante Golušić

je dejal, da je bil glavni namen posvetovanja ta, da strokovnjaki iz vseh področij naše domovine izmenjajo bogate izkušnje, pridobljene s pridelovanjem visokorodnih sort pšenice in da se pogovorijo o nadaljnjih ukrepih na tem področju. Nadalje je dejal, da so bili lani doseženi visoki donosi. Letos bodo zasejali z visokorodnimi sortami pšenice nekaj nad 800.000 hektarov površin.

Zaključke posvetovanja bodo sedaj obravnavali tudi na podobnih posvetovanjih po republikah. Prvo tako posvetovanje bo že 12. avgusta v Skoplju za ljudsko republiko Makedonijo, naslednji dan v Nišu itd. Za Slovenijo bo predvidoma 18. avgusta v Ljubljani. — k

naš razgovor

Franc Potočnik o letošnjem pridelku krompirja na Gorenjskem

KROMPIR BO DOBRO OBRODIL

V teh dneh se je mudil na Gorenjskem znani slov. strokovnjak za pridelovanje krompirja, ing. Franc Potočnik iz Ljubljane. Našli smo ga, ko je v okolici Kranja s posebno ocenjevalno komisijo pregledoval letošnji pridelek semenskega krompirja. Vprašali smo ga za mnenje o letošnjem pridelku. Povedal nam je naslednje:

»S pridelkom krompirja bomo lahko na splošno zadovoljni, saj bo pridelek tolikšen, kakor v povprečno dobrih letih. Ne smemo se ozirati na lanski pridelek, ki je bil izjemoma dober. Dobro je obrodil Merkur. Čeprav so ga nekateri začeli opuščati, menim, da bi ga kazalo še nadalje gojiti. Zgodnje sorte Bitnje, Cvetnik itd. bodo letos nekoliko slabše zaradi deževnega vremena. — Sorta Cvetnik je pri nas na Gorenjskem bolj malo poznana. To je nova sorta krompirja, ki jo pri

nas poznamo šele 4 ali 5 let. Letos so ga posadili le na področju KZ Senčur, Voklo in Naklo. Lani je dal ta krompir povprečni pridelek 300 metrskih stotov na hektar, letos pa bo manjši, ker ga ljudje še ne znajo negovati. To je dobra sorta, ki bo kmalu zaslovela v naši domovini. Spričo letošnje-ga deževnega vremena bi ga morali škropiti proti plesni najmanj 5 do 6-krat, škropili pa so ga le 1 do 3-krat, kar ni zadostovalo. Pridelek bi bil letos še boljši, če bi sadili cel krompir, se pravi, če ga pred saditvijo ne bi rezali. Rezan krompir očitno zmanjšuje kalivost in povzroča gnitje.»

In še nekaj nam je povedal ing. Potočnik. Lani smo priznali le povprečno 60 odstotkov semenskega krompirja, letos pa kar 90 odstotkov, kar kaže, da so se pridelovalci resneje zavzeli za pridelovanje semenskega krompirja. — an

Nekatere šole v okraju ne izpolnjujejo niti najosnovnejših pogojev za pouk

118. člen Splošnega zakona o šolstvu daje okrajnim Svetom za šolstvo možnost, da tistim šolam, ki ne izpolnjujejo vseh pogojev za reden in nemoten pouk, postavijo roke, do kdaj morajo vse pomanjkljivosti odpraviti. Če do tega časa vseh pogojev ne izpolnijo, lahko Okrajni zbor sklepa o začasni ukinitvi pouka.

Ta člen Splošnega zakona o šolstvu daje torej občinskim ljudskim odborom nologo, da najbolj resno kot včasih doslej skrbijo za učila, redno beljenje šol, za stanovanja učiteljev itd.

Splošni zakon o šolstvu torej že postavlja na pomembno mesto tudi materialno opremljenost in pravilno oskrbovanje šol. Še strožji v tem pogledu pa bo zakon o osnovnih šolah.

Pri Svetu za šolstvo OLO Kranj so pred časom ustanovili posebno komisijo, ki je v kranjskem okraju v smislu tega zakona pregledala vse šole in na zadnji seji Sveta predložila članom svoje zaključke in ugotovitve. Člana te komisije, načelnika Sveta za šolstvo, tovariša Varla smo prosili, naj nam pove

neka o delu komisije in o zaključkih.

»Komisija je Svetu za šolstvo predložila samo najbolj kritične primere, ki smo jih ugotovili po posameznih občinah,« je rekel tovariš Varl in nadaljeval: »Nekaterim šolam je Svet postavil rok do 1. septembra letos, da morajo urediti vse ustrezne pogoje, drugim pa do prihodnjega šolskega leta. Teh šol, ki ne izpolnjujejo niti najosnovnejših pogojev za nemoten pouk, je 14.

Osnovno za vsako šolo je, da enkrat letno prebeli učilnice, dvakrat letno pa sanitarije. Iz šolskih stavb je treba izseliti tudi vse stanovalce, ki s šolo nimajo nobenih stikov. Do začetka prihodnjega leta je treba pri vseh šolah zagotoviti zemljišča za otroška igrišča in zemljišča oziroma vrtove za šolske zadržane. To možnost daje zdaj zakon o nacionalizaciji stavbnih zemljišč.

Posebno pozornost bo treba posvetiti stanovanjskemu problemu učiteljstva, predvsem na vasi. Občine morajo učiteljem zagotoviti kulturna stanovanja z vsemi sanitarnimi, v najbolj oddaljenih krajih pa tudi z električnim štedilnikom.

Komisija je v nekaterih krajih tudi ugotovila, da v skladu s perspektivnim družbenim planom okraja Kranj še niso pričeli z gradnjo novih šol. V Predvoru na primer perspektivni plan določa, da morajo do leta 1962 zgraditi šolo, nimajo pa še niti načrtov. Svet za šolstvo jim je postavil rok, da morajo do začetka prihodnjega leta pripraviti vse načrte in pričeti z gradnjo. Prav tako z gradnjo še niso pričeli na Planini, v Trziču, na Bledu, na Trati pri Skofji Loki, v Senčurju, v Gorjah pri Bledu, v Cerkljah in v Zalem logu. — T.

VISOKI GOSTJE NA GORENJSKEM SEJMU

IX. Gorenjski sejem v Kranju je v petek popoldne obiskal član Zveznega izvršnega sveta Krsto Popivoda z družino, v soboto dopoldne pa podpredsednik Izvršnega sveta LR Slovenije Viktor Avbelj in član Izvršnega sveta LR Slovenije Tone Bole. — Na sliki: v paviljonu tovarne »Iskra« Kranj so tovariši Popivodi poklonili uro »Jerca«

VI. filmski festival v Pulju je končan

Najboljši film: „VLAK BREZ VOZNEGA REDA“

V petek zvečer je bil v Areni končan puljski festival s Kosmačevim celovečernim filmom »Dobri stari pianino« in tremi kratkometražnimi filmi. Po predvajanju filmov je v imenu žirije za kratkometražne filme prebral listo nagradjenih avtorjev književnik Dušan Matič. Nagrade za igrani film pa je v imenu uradne žirije sporočil Ivo Frol. Po izročitvi nagrad in diplom filmskim delavcem je predsednik izvršnega odbora VI. festivala jugoslovskega filma zaključil tradicionalni pregled dosežkov domače kinematografije.

Za najboljše letošnje filme je žirija za podeljevanje nagrad celovečernim igranim filmom proglasila: film Veljka Bulajića »Vlak brez voznega reda« v prozvodnji »Jadran filma«, film Jožeta Babića »Tri četrtine sonca« v prozvodnji »Triglav filma« in film Igorja Protnarja »Pet minut raja« v prozvodnji »Bosna filma«.

Žirija je dodelila nagrado v znesku 300.000 din Veljku Bulajiću, Ivo Brautu in Stjepanu Peroviću za skupni scenarij filma »Vlak brez voznega reda«. Nagrado v znesku 500.000 din za najboljšo režijo je prejel Jože Babić za realizacijo filma »Tri četrtine sonca«. Za ozvočenje filma je prejel nagrado v znesku 100.000 din Milan Medić za ton v filmu »Same«. Vasilij Popović je prejel nagrado v znesku 150.000 dinarjev za glasbo v filmu »Dobri stari pianino«. Aleksander Sekulović pa je prejel nagrado v znesku 200.000 din za fotografijo v filmu »Same«.

Za najboljšo žensko vlogo je prejela nagrado v znesku 200.000

dinarjev Olga Spiridonović za kreacijo »Miss Stone«. Za najboljšo moško vlogo pa je prejel nagrado v istem znesku Petre Prličko za kreacijo Mandane v filmu »Miss Stone«. Nagrado v znesku 100.000 dinarjev za žensko epizodno vlogo je prejela Dara Čelenić za vlogo Side v filmu »Veter je ponehal ob zori« in za vlogo služkinje v filmu »Gospa ministrice«. Milan Milošević pa je prejel nagrado v znesku 100.000 dinarjev za moško epizodno vlogo Peše v filmu »Vlak brez voznega reda«.

Rada Djuričin je prejela nagrado v znesku 50.000 din, ki jo je podelila redakcija »Filmski svet« iz Beograda za vlogo žene v filmu

»Osma vrata«. »Avala film« iz Beograda je prejel diplomu Zveze prijateljev mladine Jugoslavije za najboljši film za mladino »Veter je utihnil pred zoro«, režiser Laituda pa je prav tako prejel diplomu za film »Nevihla«, ki je proglašen za najboljši kooperativni film letošnjega leta.

Pri ocenjevanju kratkometražnih filmov je žirija izbrala za najboljši: film Boška Boškovića »V kamen ujeti«, film Zike Čukolića »Moša Pijade« in film Aleksandra Petrovića »Pota«. Od risanih filmov pa je žirija izbrala za najboljši: film Branka Ranitovića »Prometni znaki in ulični junaki« ter film Ive Vrbančića »Vse risbe mesta«. Posebno priznanje pa je žirija pripisala Nikoli Madjaru, ki je posnel filme »Pota«, »Jugo« in »Kamera 300«. Nagrado in zlato plaketo »Nikola Tesla«, ki je namenjena najboljšemu filmu iz znanosti in tehnike, pa je prejel film »Takšna je naša obala«, v proizvodnji »Zore filma«.

Problemi tekstilne industrije na Gorenjskem

V torek se je sestala strokovna komisija za tekstilno industrijo pri Svetu za industrijo in obrt OLO Kranj in v daljšem razgovoru obdelala problematiko tekstilne industrije v Sloveniji in posebej na Gorenjskem. Člani strokovne komisije so ugotovili, da bo nujno treba iti korak naprej v razvoju tekstilne industrije in sicer v smeri prehoda na višjo kvaliteto raven izdelkov in v smeri specializacije te industrije. Pereč problem, ki ga bo tudi treba čimprej urediti, je obnova strojnega parka, ki je po naših tekstilnih podjetjih v glavnem že zelo zastarel. Poudarili so tudi, da je glede oskrbe s tekstilnimi artikli na prvem mestu domači trg, potem šele tuja tržišča.

Skleptali so, da bo treba med posameznimi podjetji ustvariti neke vrste organizacijsko povezavo, morda na pogodbeni osnovi.

DOBRA SADNA LETINA

Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko kaže sadna letina v Jugoslaviji letos zelo dobro. Sliv bomo pridelali kakih 118.000 vagonov ali dvakrat več kot lani. Zelo dobro so obradile tudi breskve, ki jih bomo pridelali 3300 vagonov. Jabolka in hruške so tudi v splošnem bolj obradile kot lani.

Rejska središča za mlade prašiče

eden od ukrepov za povečanje proizvodnje mesa

Socialistična kmetijska posestva postajajo vse važnejši faktor v moderni kmetijski proizvodnji pri nas. Vendar jih bo treba še nadalje razvijati in jih usposobljati za nove naloge, predvsem za boljše oskrbo industrijskih potrošniških središč s kmetijskimi pridelki.

Na nedavnem posvetovanju s predsedniki občinskih ljudskih odborov o nekaterih aktualnih vprašanjih kmetijstva so med drugim poudarili, da morajo občinski ljudski odbori, ki imajo na svojem področju socialistična kmetijska posestva, le-tim pomagati, da bo-

do lahko razvijala svojo proizvodnjo v skladu z ureditvenimi načrti. Občine so že dobile izvlečke iz teh načrtov, da bodo na tej osnovi lahko podvzemali ukrepe tudi v pogledu izboljšanja krmne baze na posestvih.

Ker je proizvodnja krme na kmetijskih posestvih v letošnjem letu rekordna, je trenutno najvažnejše, da se zagotovi izgradnja hlevov in nakup plemenskih živine.

Izpolnitev predlaganih ukrepov na kmetijskih posestvih za zagotovitev proizvodnje mleka in mesa in ukrepov za izboljšanje krmne baze nam poleg redne proiz-

iz naših krajev

PADLIM V SPOMIN

Kokrica, 9. avgusta — Danes dopoldne je predsednik krajevnega odbora Kokrica tovariš Kopač odkril spominsko ploščo na Kokrici dvaindvajsetim borcem. Odkritju je prisostvovalo okrog 1000 ljudi — številni gostje, gasilci, pripadniki JLA ter brigadirji. Gasilci so na lafeti pripeljali posmrtno ostanke prvoborca Andreja Kmeta, na kar je ves spreved krenil proti skupnemu grobišču v Predoslju. Slavnosti so se udeležili zastopniki Okrajnega odbora ZB, Občinskega komiteja ZK, Občinskega odbora SZDL in številni drugi gostje.

KMETIJSKO POSESTVO V HRASTJU SE MEHANIZIRA

V teh dneh je pričelo Kmetijsko posestvo Hrastje pri Kranju graditi strojno remizo. Pred tremi tedni so kupili nov traktor »Ferguson«, tako da imajo sedaj že tri. V minulih dneh so kupili kombinirani stroj za grabljenje in stiskanje sena in glave v bale. V kratkem bodo kupili še silosni kombajn. — Le-ta jim je potreben za pripravo zimске krme za poljenje silosov s krmo za zimo. Taka silosna kombajna sta na Gorenjskem samo 2. — Imata ga posestvi v Poljčah in Smledniku.

O SOLANJU VODILNEGA KADRA

Pred dnevi je bila na Bledu seja sekretariata Občinskega komiteja ZKS. Razpravljali so predvsem o potrebah po novem solanem vodilnem kadru v kmetijskih združenjih. Pogovorili so se o kandidatih, ki jih bo potrebno poslati na skrajšano šolanje v srednje kmetijsko šolo v Maribor in o načinu štipendiranja teh kadrov. Na dnevnem redu so bila tudi vprašanja splošnega šolstva in prosvete.

CESTA NA ŠENTURŠKO GORO

Ze nekaj mesecev delavci razglašajo, urejajo nasipe, kanale, razširjajo zavoje, odstranjujejo ovire, na nekdanji gozdni poti iz Samgrada pri Cerkljah do Šenturške gore. Tu bo kmalu končana gorska avtomobilska cesta. To ne bo ve-

lika pridobitev samo za vaščane na Šenturški gori, temveč tudi iz gospodarskega in turističnega stališča. Zlasti za prevoz lesa izpod Krvavca bo cesta zelo pomembna.

NOVA POŠTA NA JEZERSKEM

Sedanji prostori krajevnih pošte na Jezerskem nikakor niso primerne. Jezersko je čedalje bolj poznano kot turistični in klimatski kraj in ima kot tak precej poštnega prometa. Ker pa tudi te poštni prostore nujno potrebujejo za turistične namene, se je okrajna pošta v Kranju odločila za gradnjo novih prostorov za pošto ob hotelu »Korotana«. Hkrati gradijo tudi prostor za avtomatsko telefonsko centralo, ki je tam nujno potrebna.

RAZSTAVI JESENIŠKIH FOTOAMATERJEV IN SLIKARJEV — AMATERJEV SO ZAKLJUČILI

Za obe razstavi, posvečeni občinskemu prazniku, 90-letnici Zelenarne in jubilejnemu letu naše Partije, je bilo na Jesenicah veliko zanimanje. Razstavi si je ogledalo veliko število občanov in gostov. Razstavo fotoamaterjev »Človek v Zelenarni«, na kateri je 14 avtorjev prikazalo 68 del, so zaključili v soboto zvečer, medtem ko so razstavo slikarjev-amaterjev, na kateri sodeluje 16 amaterjev z okoli 60 deli, zaključili danes.

Popularna prireditve sezone

V petek zvečer je bila v dvorani Kazine na Bledu velika zabavna in družabna prireditev sezone Bled, o, ti moj Bled! — Pod tem geslom so se številnemu domačemu občinstvu in tujim gostom s svojimi nastopi predstavili igralci, humoristi, pesalci, artisti, pevci in glasbeniki. Košček gorenjskega življenja in razpoloženja so pokazali tudi »fantje izpod Triglav« — člani blejskega pevskega zbora in folklorne skupine. Turistične podobe z Bleda sta oživljala sodelavca ljubljanskega radija, slovenske šogave folklorne in plesne motive pa sta prikazala člana ljubljanske opere. — Domač program so dopolnjevali tuji gostje, umet-

OBISK BLEJCEV NA POLJSKEM — Po dvajsetem avgustu bo odšla na obisk na Poljsko v mesto Zakopani posebna delegacija z Bleda. V delegaciji bodo predstavniki oblasti, družbenih organizacij in turistične dejavnosti. Člane delegacije je na nedavni seji imenoval občinski ljudski odbor.

Obiski imajo namen poglobiti medsebojno prijateljstvo in izmenjati izkušnje zlasti v turizmu in gostinstvu. Poljsko mesto Zakopani je prav tako kakor Bled pri nas — pomemben turistični kraj. Sodelovanje med Bledom in Zakopani je bilo vzpostavljeno že pred leti.

TUDI GOJENCI KMETIJSKO-GOSPODARSKE SPODARSKE SOLE GREDO NA TABORJENJE

Učenci Kmetijsko-gospodarske šole, ki so končali letos 1. letnik na Primskovem in v Voklem, bodo v nekaj dneh odšli na 4-dnevno taborjenje v Fažano. Pred dnevi so učenci odšli na 2-dnevno ekskurzijo po kmetijskih posestvih in kmetijskih združenjih vzhodnega dela Slovenije. Na tej ekskurziji so mnogo pridobili, saj so se seznanili z delom drugih posestev, le škoda, da se ga ni udeležilo večje število učencev.

OBRAZI IN POJAVI

Privatna stvar — Kako se vam je to sploh pri-merilo? so ga spraševali. Nekaj časa je nervozno vrtel klobuk v rokah. Potem je začel: »Tisti večer sem prišel v gostilno, da popijem čašo piva. Medtem je prišel znanec. Popila sta še silce žganja. Potem... Zdi se mi, da sva zornila vsak še po eno pivo z žganjem...»

Priznal je, da je bil vinjen, ko sta se odpravila v barako. Tam je bila zbrana vesela družba... Začeli so s kupčkanjem. Dobil je. Toda potem spet zganil. Zme-njal je drugi tisočak. Poguma je treba! In malo sreče... Dobil je vse nazaj.

Takrat se je šele ogrel. Zakaj se ne bi izživali so ga. Vsaj tako se mu je zdelo. Zato ni hotel v-ljati za strahopetca. Igral je naprej. Pri vsaki partiji je pobral nekaj stotakov. Potem pa spet... Nič in nič! Znova je menjal tisočak. Potem še enega, pa drugega... petega...

V pičlih dveh urah je zaigral skoraj 40.000 dinarjev. Denar, ki mu ga je bil zaupal brat, da mu kupi kolo, je izginil v žepih kvartopirceev. Tak je bil končni epilog tistega večera.

Ta primer pa nikakor ni izjema. Hazardiranje je dokaj redna zabava po barakah, kjer domujejo sezonski delavci in drugod. Pogosto pride tudi do bujnih sporov, ki se v vinjenosti in hazardni razgretosti končajo s fizičnimi obračunavanji. V nekem primeru se je morala ogrozena oseba celo zateči na železniško postajo. Preganjali pa so postajo dobesedno obkolili.

Krišče miru in zakonitosti ob podobnih primerih pokličejo ob odgovornost. Toda ne vseh. Posredno so odgovorne za taka dejanja tudi družbene in politične organizacije. Razvedrilo in oddihu delavcev po končanem delu posvečajo večino premalo skrbi.

Nekatera podjetja se za vzdrževanje skupnih bivaljšč (barak) sploh ne menijo niti se ne zanimajo za življenje delavcev izven dela, ker je to »privatna stvar« in tako dalje.

Kolikor je moč zagovarjati taka stališča posameznih uprav za interesiranih podjetij, je to težje opravičljivo za sindikalne organizacije, ki jim podobni primeri nikakor ne dajejo lepega spričevala o njihovi dejavnosti.

K. M.

Zapisek na robNE DAJ SE!

Priletnejša ženska s težkim nahrbtnikom je šla iz kranjske železniške postaje navzgor po Jelenovem klancu. Spremljala jo je mlajša dekle, prav tako obloženo s pianinsko opremo. Kdo ve, kam sta bili namenjeni!

Pločnik na desni strani ceste se brž za ovinkom hudo zoži. Za obe planinki seveda to ne bi bila nobena ovira. In vendar! Kar nena-doma sta se morali ustaviti. Na najožjem mestu je sedel mlajši možki, bral časopis ter svezal noge preko poti. Mlajša potnica, ki je hodila spredaj, mu je nekaj rekla. On je dvignil glavo, premeril prihajajočo od nog do glave in se znova zazrl v časopis. Ni se ganil. Zenski sta pogledovali okrog. — Obhodne poti nista našli. Kaj sta hoteli! Z bremeni sta druga za drugo prestopili njegove noge in se pri tem trudili, da ne bi zadeli ob razgrnjeni časopis.

Toda to še ni bilo vse. Ko sta promagali oviro, je z druge strani ceste nekdo zaklical sedečemu: »Tako, bravo! Ne daj se!»

Taki primeri nikakor niso značilni za Kranj niti za druge turistične kraje. Ljudje so razmeroma prijazni in obzirni do potnikov. — Prav zato pa so podobne grobosti toliko bolj vidne in neprijetne.

K. M.

LJUDJE IN DOGODKI V DUHU PRIJATELJSTVA

V prihodnjih dneh bodo imeli že drugič priložnost pozdraviti v naši sredi etipskega vladarja Halle Selasija. Ponovni obisk najbolje dokazuje, prav tako kakor tudi dvakratno bivanje predsednika Tita v Etiopiji, kako tesni prijateljski stiki so se zadnja leta spletli med obema deželama. Odnosi med Etiopijo in Jugoslavijo so sicer novejšega datuma, vendar so zlasti v zadnjih letih postali zelo važni. V tem kratkem času smo zaznamovali vrsto stikov, predvsem na gospodarskem področju, in pomembna srečanja na najvišji državniški ravni.

Zato že sedaj lahko govorimo o določenih tradiciji v vzajemnih odnosih in o pestrosti oblik medse-

bojnega sodelovanja. Na političnem področju se to sodelovanje zrcali v vrsti skupnih akcij, ki jih Etiopija prav tako kot Jugoslavija usmerja za ohranitev miru v svetu, za mednarodno sodelovanje, za krepitev vloge ZN in uveljavljanje njihovih načel. V doslednem izvajanju takšne politike se je Etiopija znašla v isti črti z ostalimi neodvisnimi deželami »črne Afrike«, ki jim je tuje blokovsko povezovanje in ki si želijo iskrenega sodelovanja na enakopravnih temeljih ob vzajemnem spoštovanju neodvisnosti. Prav spričo te politike je Etiopija našla svoje mesto na znamenitih konferencah v Bandungu, v Akri in v Cairu. Utrjevanje in krepitev te politike je zdaj odvedla etipskega vladarja tudi na pomembno potovanje po Združenih arabskih republikah in vrsti evropskih dežel. To potovanje bo nedvomno tudi zagotovilo Etiopiji neogibno pomoč v njenih naporih, da bi se iztrgala zaostalosti, za katero ni sama kriva.

K temu cilju je ta afriška dežela usmerila zelo pomembne napore. Uvedla je načrno gospodarstvo in v prvem petletnem planu predvideva graditev važnih objektov, ki bodo znatno vplivali na pospeševanje njenega gospodarskega razvoja. —

Tako bo Etiopija, ki je bila doslej znana le kot gorata, zaostala afriška dežela, lahko začela izkoriščati v svojo korist vsa bogastva, ki se skrivajo v njenih tleh. Prav tu je za Etiopijo zelo dragoceno sodelovanje in pomoč, ki ji jo daje Jugoslavija. To sodelovanje na gospodarskem področju je že zdaj doseglo tolikšno stopnjo, ki je možna samo v pogojih popolnega vzajemnega zaupanja in brez sebičnih interesov.

Takšno nesebično pomoč daje seveda lahko samo dežela, ki nima nikakršnih osvajaških namenov in izkoriščevalskih pretenzij, ki bi škodovali etipski neodvisnosti in koristim.

Prav zato je dosedanje sodelovanje doseglo zavidno raven in na letoletno na topele odmeve pri naših afriških prijateljih.

Lahko upravičeno upamo, da bo bližnji obisk, čeprav ne bo uradnega pomena, prispeval pa nadaljnemu poglobljanju in utrjevanju tistem prijateljskih odnosov med Etiopijo in Jugoslavijo. Saj to ne bo koristilo samo obema deželama, pač pa bo svelal zgled ostalemu svetu, ki je žal že vedno prepoln medsebojnih sumničen in nezau-pojna.

MARTIN TOMAZIC

Izdaja CP »Gorenjski glas« — Urejuje uredniški odbor — Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 478 — Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 007-70-135 — Is-haja ob ponedeljkih in pos-klah — Letna naročnina 000 dinarjev, mesečna 50 din

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Stavbnil les prodam. Pepca Domink, Benedikova 13, Kranj. 4040

Prodaj dva vzdoljna štedilnika, levega in desnega, 3-delno okno in stopnice po znižani ceni. Naslov v oglasnem oddelku. 4044

Prodaj novo enostanovanjsko, takoj vseljivo hišo v bližini Kranja (okolica). Naslov v oglasnem oddelku. 4046

Prodaj težki vprežni voz. Naslov v oglasnem oddelku. 4053

Trgovsko podjetje »Storžič« Kerkica sprejme več vajencev za uk v mešano živilski stroki v trgovini na drobno. Interesenti naj se zgledajo na upravi podjetja na Koskriču. 4060

Prodaj spalnico iz trdega lesa. Naslov v ogl. oddelku. 4074

Prazno ali opremljeno sobo v Kranju, na Primskovem ali v Strazišču iščemo. Najemnina po dogovoru. Ponudbe pod »Takoj ali povzame« oddati v oglasni oddelku. 4076

Prodaj motorno kolo »Panonija« 250 ccm s prtljžnikom. — Brank, Ljubljana, Zg. Šiška, Prelovčeva 8. 4089

Novo italijansko damsko kolo (Legnano) s 3 prestavami prodam. Zanova 9, Kranj. 4090

Prodaj par tisoč vrtnih jagod. Berčič Matevž, Valjavčeva cesta 1, Kranj. 4091

Prodaj gozdno parcelo, 3 ha, zaraščeno, in travnik, 1 ha. Mezek Franc, Slatna 1, Begunje na Gor. 4092

Prodaj nov vgraditveni motorček »Tomos« 50 ccm »K« ter kolesne rezervne dele za motor »Galeb«, Mandeljčeva 4, Kranj. 4093

Prodaj motorno kolo NSU. Naslov v oglasnem oddelku. 4094

Prodaj gozd, 1 ha, 42 arov, 18 kv. metrov, v Udrem borštu. Naslov v oglasnem oddelku. 4095

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 10. avgusta

8.05 Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 8.20 Mladinski radijski roman v nadaljevanjih; 9.00 Spoznajmo orkester Martyja Golda; 11.00 Tri arije iz Mozartove »Figarove svatbe«; 11.35 Za ljubitelje popevk; 12.15 Kmetijski nasveti — Pepika Levstek; Uporaba zelenjave v prehrani; 12.45 Klavir v ritmu; 13.30 Bosanske narodne pesmi; 14.35 Karol Pahor: 3 koncertne etude; 16.00 Listi iz domače književnosti — Ciril Kosmač; Ringaraja; 16.20 Operne melodije; 18.00 Družinski pogovori; 18.30 Sportni tednik; 20.00 Novosti iz arhiva zabavne glasbe; 20.30 Domače aktualnosti; 22.40 Za ples igra Charlie Barnet.

TOREK, 11. avgusta

9.00 Dopoldanski simfonični koncert; 10.10 Iz filmov in glasbenih revij; 11.00 Za dom in žene; 11.35 Klavirske skladbe Franza Schuberta; 12.00 Češke narodne pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Rihar; Pomen vetrovnih pasov za čebelnjake; 13.30 Operne arije pojo naši in tuji pevci; 14.15 Pojo bratje Pirnat iz Jars; 15.30 Pesmi o morju; 16.00 Novost na knjižni polici; 16.40 Goriva in motorji; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.45 Kulturni globus; 20.00 Poje komorni zbor akademikov iz Valparaisa v Čilu; 21.48 Poje zabavni zbor Norman Luboff; 22.15 Za ples in zabavo.

SREDA, 12. avgusta

8.05 Pesmi Rada Simonitija; 8.35 Mladi pevci in godci v preteklem letu; 10.10 Romunska zborovska glasba; 11.00 Blaž Arnič: Sosta simfonija »Samorastniki«; 12.00 Mario del Monaco poje arije iz italijanskih oper; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar; Kako okuliramo vrtnice; 12.45 »Kako ozke so stezice«; 13.50 Domače poskočnice; 14.10 Skladbe Zorka Prelovca; 15.30 Peter Iljič Čajkovski: Trnjulčica baletna suita; 16.00 Naši popotniki na tujem; 16.20 Panorama zabavnih melodij; 18.00 Zdravniki vam svetujejo; 18.45 Razgovor o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Igra zabavni orkester Rafaela; 20.30 Opera tega tedna; 22.45 S plesnim orkestrom Les Brown.

ČETRTEK, 13. avgusta

8.05 Oddaja za cicibane; 9.35 Poje komorni zbor RTV Ljubljana

Prodaj skoraj nov moped Colibri. Naslov v ogl. oddelku. 4096

Moped Colibri, samo odlično ohranjen, vožen do 2500 km, kupim. Naslov v ogl. oddelku. 4097

Kupim rabljen posnemalnik. Naslov v oglasnem oddelku. 4098

Zamenjam trosobno stanovanje na Jesenicah za enako ali dvosobno kjerkoli na deželi do Kranja. Naslov v oglasnem oddelku. 4099

Upokojenko za tri ure dopoldanskega dela v gospodinjstvu sprejemem. Na razpolago bi bila eventualno tudi sobica. Vprašati Kranj, Gosposvetska ulica 8. 4100

Tovarniškega delavca ali delavko sprejemem za pomoč na kmetiji po dogovoru. Kovor 77. 4101

Za prevzem oskrbništvu v Obrtniškem domu Govejek pri Medvodah z gostiščem in malim posestvom sprejememo družinski par po možnosti brez otrok. Informacije, Lampič, Ljubljana, Trubarjeva 7. — Prednost imata dober gospodar in kuharica. 4102

Gospodinjstvo pomočnico pošte, srednjih let, sprejemem na gostilno v Skofji Loki. Naslov v oglasnem oddelku. 4103

Podpisani Berčič Franc se iskreno zahvaljujem Državnemu zavarovalnemu zavodu, podružnici v Radovljici, za izplačano zavarovalnino, katero sem prejel zaradi moje poškodbe v tovarni, kjer sem bil kolektivno zavarovan. Berčič Franc. 4104

Podpisani Lukanc Matevž, stanujoč v Trziču, Bečanova 3, se najlepše zahvaljujem »Glasu Gorenjske« za prejeto invalidnost v znesku 8000 din s strani DOZ Radovljica kot vaš naročnik. 4105

Preključujem št. bloka 41369, izdanega v Komisiji. trgovini Kranj, dne 24. junija 1959. Kacin Stefka, Kranj. 4106

Preključujem št. bloka 41432, izdanega v Komisiji. trgovini Kranj, dne 3. julija 1959. Stance Fani. 4107

Sprejemem pečarskega vajenca z 6 razredov osnovne šole. Mejač

Jože, pečar, Savska cesta 8, Kranj. 4107

Prodaj najnovejšo izdajo knjige »Decameron« vezano v platno. Naslov v oglasnem oddelku. 4108

Prodaj stavbno parcelo ali obdelovalno zemljo. Poizve se Senčur 275. 4109

Prodava dobro ohranjeni mlatišnici s tresilom in reto. Okroglo 1 in 2. 4110

Prodaj dobro ohranjeno klavirsko harmoniko 48 basov. Naslov v oglasnem oddelku.

OBJAVE

Dne 22. in 23. avgusta t. l. bo v okviru praznovanja in praznovanja 40. obletnice PKJ in SKOJ na Podstenicah v Kočevskem Rogu veliko mladinsko slavlje. Na kraju, kjer je bil leta 1943 ustanovljen Glavni iniciativni odbor Zveze slovenske mladine, bo veliko zborovanje in odkritje spominske plošče.

Bivši partizani, mladina, udeležite se naše proslave v partizanskem Rogu!

Centralni komite LM Slovenije
Okrajni komite LMS Kranj

Centralni komite LMS vabi vse slovenske aktiviste, ki so pred vojno, v času NOB in po osvoboditvi delali v mladinski organizaciji na terenu in v operativnih partizanskih enotah na tovariško srečanje mladinskih aktivistov, ki bo v okviru praznovanja 40-letnice KPJ in SKOJ in v okviru proslave obletnice ustanovitve Glavnega iniciativnega odbora Zveze slovenske mladine.

Proslava bo 22. in 23. avgusta na Podstenicah v Kočevskem Rogu.

Zbor slovenskih aktivistov je 22. avgusta popoldne v Dolenskih Toplicah, od koder je skupen odhod na Rog.

Vsi aktivisti, ki se mislijo udeležiti srečanja, naj se prijavijo CK LMS, Ljubljana, Tomšičeva št. 5, ustmeno, telefonično ali pismeno, najkasneje do 18. avgusta.

Vabimo mladince in mladinke iz vseh krajev Slovenije, da se proslave udeležijo v čim večjem številu.

Centralni komite
Ljudske mladine Slovenije

RAZPIS

Razpisna komisija Industrijske čevljarke šole v Zireh objavlja natečaj za vpis I. letnika.

Sprejemni pogoji:

1. Prošnja za vpis, kolkovana s 30 din državne takse in 20 din občinske takse.

2. Zadnje šolsko izpričevalo.

3. Izpisek iz rojstne matične knjige.

Priglasijo se lahko kandidati, ki so uspešno dovršili 6. razred osemletke (osnovna šola) in ki niso mlajši od 14 oziroma starejši od 17 let.

Šola ima svoj internat — Dom učencev. — Celotna oskrba znaša 5600 din mesečno. Prošnje za sprejem v Dom bo uprava sprejemala naknadno.

V prošnji za sprejem v šolo naj bo naveden točen naslov, da se kandidati lahko pismeno obvesti o sprejemu.

Pouk na šoli traja 3 leta. V času šolanja prejema učenec predpisano mesečno nagrado.

Po končanem šolanju dobi učenec naziv kvalificiranega delavca v čevljarški stroki.

Vse nadaljnje informacije v zvezi z vpisom in šolanjem daje uprava Industrijske čevljarke šole v Zireh.

Razpisna komisija
pri Industrijski čevljarški šoli Ziri

Upokojenec podružnice Kranj prirede v torek, 18. avgusta skupinski izlet z avtobusom v Poreč. Odhod izpred avtobusne postaje ob 4.30. Na povratku ogled Postojnske jame in Predjamskega gradu. Vožnja na železniško legitimacijo za člane plača društvo. Ker je število udeležencev omejeno, sprejemamo prijave vključno do petka, 14. avgusta 1959.

Odbor

PRESELITEV
LJUDSKE KNJIŽNICE

Ljudska knjižnica v Kranju se je preselila iz Titovega trga v sindikalni dom (nasproti avtobusne postaje) ter je za občinstvo odprta dnevno, v poletnem času od 10. do 12. in 17. do 19. ure, v zimskem času od 10. do 12. in 15. do 18. ure. Ob nedeljah, četrkih in praznikih je knjižnica zaprta. Knjižnica je urejena za svobodni pristop v knjižnici, ki jih dobe pri

blagajni.

šport - šport - šport - šport - šport

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V PLOVANJU

KRANJSKI PLOVALCI BREZ KONKURENCE

VELIKA UDELEŽBA — VEČ KOT 30 NASTOPAJOČIH NA 1500 m — DOBRI REZULTATI

Ljubljana, 9. avgusta — Včerajšnja pa je na 100 m metuljček do se je pričelo na Kolesiji, v Ljubljani letošnje prvenstvo Slovenije. Udeležba na letošnjem republiškem prvenstvu je presenetljiva. Sistem tekmovanja je bil naslednji: v vseh disciplinah so plavalci plavali le enkrat, nakar so jih razmestili po časih, ki so jih dosegli, brez ozira na to, v kateri skupini so bili doseženi. Najboljši tekmovalci pa so tekmovali v posebnih skupinah.

V soboto so tekmovalci nastopili v več disciplinah — na 1500 m in na 100 m hrbtno moški ter ženske 100 m metuljček. V plavalnem maratonu na 1500 m so v zadnji skupini nastopili vsi najboljši. Peter Brinovec je tokrat kar resno ogrožal svojega brata, saj je nekaj časa celo vodil in ga vse do 1000 metrov vnelo zasledoval. Kljub zastanku pa je dosegel svoj osebni rekord. Na 100 m hrbtno je pričakovano zmagal Drogenik, Breskvar-

ljana) 2:51,3, Radošević (Neptun) 3:00,8.

Zenske: 100 m metuljček: Breskvar (C) 1:22,2, Tomišek (L) 1:32,5; 200 m prsno: Vesna Breskvar (C) 3:12,00, Sonja Tomišek (L) 3:21,0; 400 m crawl: Podlesnik (R) 5:54,00, Koritnik (R) 6:01,2, Anka Colnar (T) 6:17,6; 100 m crawl: Podlesnik (R) 1:15,6, Koritnik (R) 1:18,2, Colnar (T) 1:20,3; Štafeta 4 x 100 m mešano: 1. Rudar, 2. Celuloza, 3. Ljubljana, 4. Triglav.

Do zaključka redakcije končnih rezultatov z današnjega popoldanskega tekmovanja nismo prejeli in jih bomo objavili v petkovi številki.

KRANJČANI NISO BILI KOS ZVEZNEMU LIGAŠU

Rijeka: Kranj 13:1 (3:1)

Kranj, 9. avgusta — V okviru prireditve Gorenjskega sejma je bila včeraj na igrišču Triglava prijateljska nogometna tekma, v kateri se je reprezentanca Kranja srečala s članom I. zvezne nogometne lige Rijeka z Reke. Gostje so zmagali z visokim rezultatom 13:1 (3:1). Za goste so bili uspešni: Veselica 7, Medle 3, Lukarič 2 in Lalič, za domače pa je edini gol dosegel Mihelič. Da so Kranjčani zgubili s tako visokim rezultatom, je bil tudi ta vzrok, ker so praktično nastopili proti dvema nasprotnikom. V prvem polčasu je Rijeka nastopila s mladimi perspektivnimi igralci, dočim je v drugem igrala s standardnimi igralci ligaškega moštva.

Reprezentanca Kranja je prišla v vodstvo že v 1. minuti, ko je Mihelič z glavo presenetil vratarja gostov. Gostje so se kmalu znašli in v kratkem dosegli tri gole. — Rijekani so do konca polčasa prevladovali na igrišču in z lepo ter smiselno igro popolnoma zmedli domačine.

V drugem polčasu je bila igra podobna igri mačke z mišjo. Gostje so nastopili s popolnoma novo postavo, tako da je bila na igrišču najboljša enajstorica zveznega ligaša. S hitro igro in točnimi predvaji so z lahkoto prihajali pred vrata Kranja, izredno razpoloženi Veselica pa je realiziral vrsto uspešnih napadov. Kranjčani so v tem delu igre popolnoma odpovedali. V prvem polčasu so se na igrišču odlikovali Perkovič, Jerman in Brezar, v drugem pa so še ti popustili.

Str.

HOŠARNA

TRIGLAV: JESENICE 70:51 (35:29)

V tednu Gorenjskega sejma so kranjski košarkarji povabili v goste košarkarje z Jesnic in se z njimi pomerili v prijateljski tekmi. Zmagal je Triglav z rezultatom 70:51 (35:29).

Triglav: Stružnik 16, Petrič 14, Rus I. 10, Klavara 9, Boštjančič 7, Rus II. 6, Belehar I. 4, Rebolj 4.

Jesenice: Sodja 23, Kučina 16, Zupančič 6, Pogačnik 2, Ručigaj 2, Burnik 2, Demšar, Seljak, Rogelj.

Moštvo se je poznalo, da sta sredi košarkarskih počitnic, zato igre ni bila najbolj kvalitetna, kar se je poznalo tudi v izvajanju prostih metov. Domači so od enajstih kazenskih metov izkoristili le 4, gostje pa od devetih tri. Str.

SEJEM TEHNIKE V BEOGRADU

23. VIII. — 2. IX. 1959

25% popust na železnici in v pomorskem ter rečnem prometu

Kemična tovarna Podnart sprejme

več vajencev za obrat in vajencev za laboratorij.

Pogoj za sprejem je uspešno dovršena osemletka. Prošnje za sprejem nasloviti na Kemično tovarno Podnart.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama, žena, hči in sestra

HELENA DOLHAR, roj. Močnik

iz Trziča, Koroška cesta. — Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek ob 5. uri popoldne izpred hiše žalosti na pokopališču v Trziču.

Trzič, 9. avgusta 1959

Zalujoči: mož Jože, sinova Joško in Ivan, mama Helena, bratje Jože, Franc, Nace in sestra Tinca z družinami in ostalo sorodstvo

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: Zaprto.

Letni kino »PARTIZAN«: 10. in 11. avgusta ameriški barvni film »RANC PROKLETIH«; 12. avgusta ameriški barvni cinemaskop. film »DIRKACI«; 13. in 14. avgusta premiera ameriškega barvnega filma »RAZKOŠNA LADJA«. Predstava vsak dan ob 20. uri.

»SVOBODA«, Strazšče: 12. avgusta ob 19. uri ameriški barvni cinem. film »DIRKACI«.

Bled: 10. do 13. avgusta jugoslovanski cinemaskopski film »STIRI KILOMETRE NA URO« — predstava vsak dan ob 18. in 20.30 uri.

Radovljica: 11. avgusta ob 20. uri ter 12. avgusta ob 18. in 20. uri amer. film »JUTRI BOM JOKALA«.

Duplica pri Kamniku: 12. in 13. avgusta ob 20. uri jugoslovanski film »PRIMER DR. LAURENTA«.

Po dolgi mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša draga sestra in teta

IDA VIDMAR, upokojenka

iz Kranja, Cankarjeva 12. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, 10. avgusta ob 17. uri izpred križišča na Hujah.

Zalujoče družine: Vidmar, Pflauman, Fatur, Rotar, Hauptman, Kostanjevec

Podjetje »ROLETA« mizarstvo Kranj sprejme večje število mizarjev ključavničarjev nekvificiranih delavcev ter mizarov vajencev. — Interesenti naj se pismeno ali osebno zgledajo na upravi podjetja — splošni oddelku.

ŠTIRINAJST LET po prvi atomski bombi vrženi na Hirošimo

V Hirošimi, mestu, na katerega so 8. avgusta 1945. leta vrgli prve atomske bombe, je sklicana v teh dneh V. svetovna konferenca proti atomskemu orožju. Od tega dne, ko so uporabili to strahovito orožje, človeštvu neprestano preti nevarnost popolnega uničenja. V dvanajstih povojnih letih je bilo izvršeno skupno 150 poizkusov atomskih in vodikovih bomb na Pacifiku, v Nevadi, v Sibiriji... S temi poizkusi so sprostil toliko energije, kot jo ima 50 milijonov ton klasičnega eksploziva. To je verjetno več kot je eksplodiralo v vseh vojnah, odkar se je človek izmislil te vrste orožja.

Poizkusi z atomskim orožjem so vedno uspešnejši. Kljub protestu vsega človeštva se vesoljstvo polni z nevarnimi radioaktivnimi drobcami. Posledic, ki nastanejo po atomskih eksplozijah, nikakor ni mogoče odstraniti. Dr. Linus Pauling, Nobelov nagradjenec za kemijo, je izjavil, da bo radioaktivni prah zaradi nuklearnih eksplozij povzročil, da bo 200.000 otrok v vsaki od dvajsetih prihodnjih generacij duševno ali fizično defektnih, ali da bo življenje milijonov oseb skraj-

šano za pet ali deset let. Ameriški biolog dr. Bentil Glos meni, da izotopi, ki nastanejo po eksploziji in preidejo nato v kosti ali tiroidne žleze, povzročajo raka, levkemijo ali pa skrajšajo življenjsko dobo. Po mišljenju dr. Jamesa Kroua bo nad deset tisoče ljudi zaradi posledic radioaktivnega prahu mnogo prej umrlo kot bi sicer. Dr. J. Kronckel, ki je zdravil prebivalce otokov na Pacifiku, je izjavil, da so posledice nuklearnih eksplozij za vse kar je živega na zemlji lahko tako težke, kot si jih ne more nihče predstavljati.

Posamezniki, skupine in združenje znanstvenikov iz vsega sveta so dvignili glas proti atomskim poizkusom.

Eksplozija prve vodikove bombe je bila 1953. leta. Napravila je krater, globok 60 metrov in dvignila v zrak milijarde ton. Eksplozija leta 1954 je bila desetkrat močnejša. Radioaktivni prah se je dvignil v višino 40 km. Efekti te eksplozije so prav taki kot izbruh vulkana.

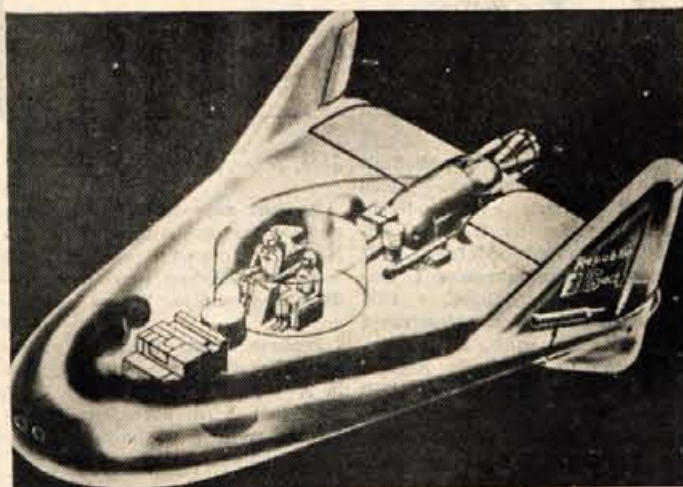
Ze dolgo govorijo o tem, da bi popolnoma prenehali z nuklearnimi poizkusi v vojne namene in da bi povsem prekinili s proizvodnjo

šano za pet ali deset let. Ameriški atomskega in vodikovega orožja. Končni sporazum še ni dosežen v vseh svojih podrobnosti, čeprav so vsi istega mnenja, da je to neobhodno potrebno in neodložljivo.

PROGRAM FILMSKEGA FESTIVALA V BENETKAH

Na XX. filmskem festivalu v Benetkah, ki ga bodo svečano odprli 23. avgusta, bodo Italijo zastopali trije filmi, Francijo dva, Zpadno Nemčijo, Španijo, Švedsko, Sovjetsko zvezo, Združene države Amerike, Japonsko, Veliko Britanijo, Madžarsko in Poljsko pa po en film.

Najboljšemu filmu na festivalu bo podeljen tradicionalni »Zlati lev«. Predvidene so tudi tradicionalne nagrade za nosilce najboljših moških in ženskih vlog. Kot v prejšnjih letih bo tudi letos v okviru Festivala »retrospektivna revija« nagradjenih filmov, tokrat v obdobju od 1932. do 1939. leta.

Ameriški znanstveniki si tako zamisljajo vesoljske ladje prihodnosti

Atomska ladja prihodnosti bo morda lahko poletela do Meseca.

Vsemirske ladje

V zadnjem času je glavni cilj znanstvenikov v zvezi z vesoljem naslednji: poslati v vesolje ladjo s posadko, da le-ta spozna skrivnostne sile okrog nas, tako da bomo še bolje obvladali svojo okolico.

V tem primeru bi bila za človeka potrebna oprema, težka več sto kilogramov, nadalje obstoj

zračnega pritiska, ki ga zahteva človekovo telo, da se zaščiti pred hitrostjo, oskrbuje s kisikom in odstranjuje ogljikov dioksid, ki ga izdihava in ne nazadnje, da se mu oskrbi stalna hrana, pijača in druge življenjske potrebe.

Vse to so torej poleg instrumentov za zdravstvena opazovanja

in kontrolo pogoji za let v vesolje.

Do nedavnega še ni bilo takih raket, ki bi bile sposobne dvigniti tako težo. V začetku tega leta je program za izdelovanje raket v Združenih državah tako napredoval, da je že nekaj takih raket, ki bodo lahko na razpolago za znanstveno raziskovanje vesolja.

Tragedija dečka, ki se mu ni izpolnila želja

Na zapadni obali Škotske se je odigralo zadnje dejanje pretresljive tragedije. Neki deček, sirota brez očeta in matere, je umrl od izčrpanosti, ker se je hotel vrniti k svojim staršem, od katerih so ga drugi oddvojili. Ta primer je posredovala javnosti laboristka Jean Mann v Spodnjem domu britanskega Parlamenta in je zahtevala, da zadevo razčisti. Njeno zahtevo so enoglasno sprejeli in dali Ministrstvu za notranje zadeve nalogo, da stanje pregleda in ugotovljene zaključke dostavi Parlamentu.

Raziskava je pokazala naslednje:

Deček je ostal brez staršev že v drugem letu. Zato ga je oblast dala v rejo zakonskemu paru Mackharson. To so bili že stari ljudje, a so malega Dugala sprejeli kot svoje dete. Po treh srečnih letih pri Mackharsonovih je oblast izdala nalogo, da mora deček menjati svoje varuhe, češ da so Mackharsonovi že toliko stari, da ne morejo odgovarjati za dečka. Po ganljivi ločitvi je bil otrok oddan neki drugi družini, ki je živela v mestu, oddaljenem preko 100 km od stanovanja prvotnih staršev. Deček nikakor ni mogel prebleti lo-

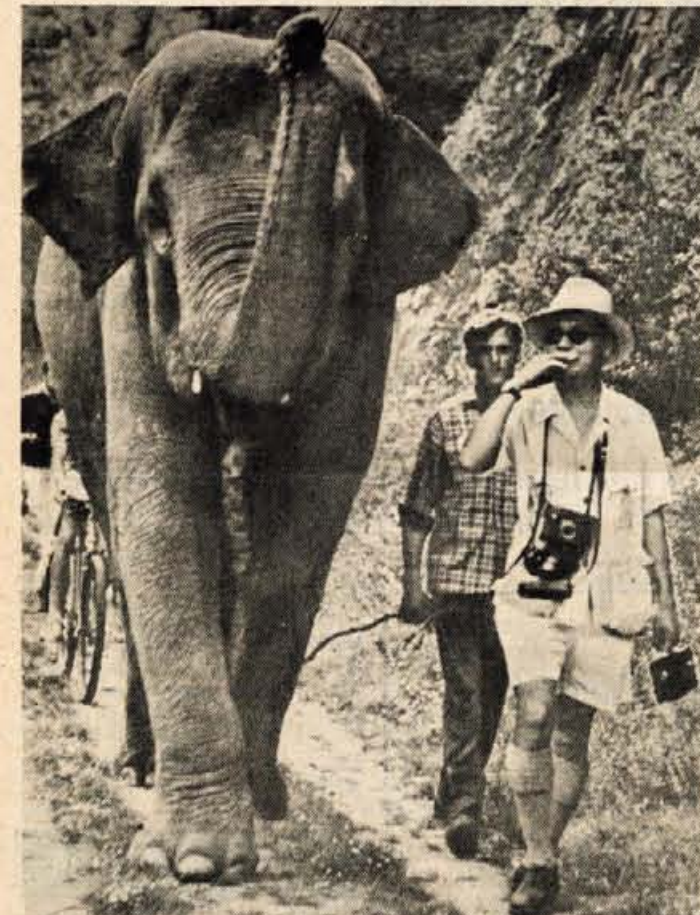
čitve od Mackharsonovih. Zato je večkrat skušal pobegniti, a so ga vedno pravočasno ujeli. Ker ni hotel povedati, zakaj izginja, so oblasti »ugotovile«, češ da mu je ta »instinkt bega prirojen«. Dečka so dali v neko sirotišnico, da bi mu tako preprečili nadaljnji poizkus pobege. Toda Dugal je tudi od tu pobegnil. Enajst mesecev niso našli za njim nobenega sledu. Šele po enajstih mesecih so dobili njegovo truplo na nekem bregu, le nekaj kilometrov od Mackharsonove hiše. Mali deček je prehodil 100 km skrivajoč se pred ljudmi. Od izčrpanosti je umrl tako rekoč na hišnem pragu onih, ki jih je imel tako zelo rad.

Javnost je to resnično zgodbo izvedela iz nekega medicinskega časopisa, v katerem je bil objavljen zaključek dveh zdravnikov, ki sta ugotovila vzrok dečkove smrti.

ZA RAZVEDRILLO

»Poslušajte sedaj najnovejša športna poročila...«

Angleški zgodovinar John Hoyte je v teh dneh s slonom Jumbom iz bližine Grenobla šel na pot, da bi prekorčal Alpe. Vse to je storil z namenom, da potuje tako kot Hanibal, ki je pri prekorčanju Alp šel preko prelaza Clapierpass v letu 216. pred našim štetjem, ko je z vojsko Kartagine in 37 stonj vdrl v dolino reke Pad. Takrat so v Rim pritekli brzi sili in povedali neverjetno novico: »Hanibal ante portas.«

NOVI NAČRTI OSVAJALCEV MOUNT EVERESTA

Član odprave na Mount Everest Edmund Hillary je pred kratkim ameriškim novinarjem v New Yorku izjavil, da bi zelo rad zbral odpravo, ki bi se povzpela na Mount Everest s severne strani. S seboj namerava vzeti skupino alpinistov, ki bi se odločili za ta nevaren podvig brez mask s kisikom.

ROMAN II. del VIGENC Mimi Malenšek Konič

Šel je mimo prvih šestih ognjišč, ki so bila še njegova. Iz teme je mežikalo tleče oglje kakor mačje oči. Segel je na tram, poiskal svetiljko in jo prižgal. Potem je odprl v drugi, večji del vigenca, kjer bodo delali združeni kovači.

V vigenču je bilo vse skrbno urejeno in pospravljeno. Tla so bila pometena, ognjišča prazna in čista. Nakovala so čakala, zraven njih so slonela velika kladiva. Na tleh je ležal kup cajnov, pripravljenih, da jih bodo razgrel. Kdo bo prvi udaril po njih? Morebiti Pavle? Ali Grošelj? Dominik je zamižal in jih videl pred seboj, vse te kovače, ki bodo poslej delali tu. Oba Perkaradarja, ki sta nekaj delala pri njem, suhljati Švil, okorni Kib, enooki Grofič, ki mu je drugo oko izteklo, ko ga je, še fantiča, nekdo po nesreči sunil z razžarjenim cajnom. Kako bo, kadar ga bodo srečali na dvorišču? Nič več ga ne bodo pol prijateljsko, pol spoštljivo pozdravljali. Zdaj bodo tudi sami postali mojstri... In Pavle, njegov edini sin, ta bo poslej s privihanimi rokavi in sajastimi prsi delal skupaj z njimi, namesto da bi ukazoval obema Gašperinovima vigenčema, Pavle, Pavle, kako je mogel to storiti?

Dominik je sedel na nakovalu in postavil svetiljko na tla. Bil mu je, kakor da je ta veliki, lepi vigenč del njegovega bistva in da bo brez njega izhiral kakor drevo, ki ga strela razkolje na dvoje. Začutil je, da mu je bližji kot spodnji vigenč, ki ga je reš skušal ohraniti takega, kakršen je bil, ko je začel delati v njem, pa ga te ni ljubil

kot zgornjega. Zgornji vigenč je bil zanj usoden in pravzaprav je vse, kar je storil, storil zaradi njega.

Zagrebel je glavo v dlani in se utapljal v spomine. Bil je mlad fant, zdrav, močan in prežet od volje, da se bo dokopal do boljšega kruha, kot bi ga imel, če bi delal tujim mojstrom. V spodnjem vigenču je prižgal prvo ognjišče in razpostavil delavce k trem nakovalom. Skrival je hodil ogledovat veliki vigenč. Otipaval je podboje pri vratih, preizkušal trdnost brun pod stropom in računal, kaj vse bi dosegel, ko bi smel delati v tem vigenču. Potem je prišel bogati Globočnik, kralj Železnikov, in ga ogledoval, da bi ga vzel za svojega nečaka. Dominik se mu je postavil po robu... Bilo je noro, brezumno početje, toda on ni mislil na to, vedel je le, da mora zastaviti vse sile in za vsako ceno dobiti veliki vigenč.

Bil je isti mladi fant v kmečki obleki in se je vozil z vlakom proti Gradcu. Vso pot so mu železna kolesa pela: Vi-gen-ci, vi-gen-ci, vi-gen-ci... Sedel je v kotu železniškega voza, in ko je prihajalo čimdalje več ljudi, si je potegnil čez obraz umazano sivo zaveso, da je mogel nemoteno razmišljati o svojih načrtih. Potem je stal na graškem peronu in gledal ljudi, ki so šli vsak v svojo smer, vsak za svojim določenim ciljem, on pa ni vedel, kam bi se obrnil in je na slepo srečo iskal v zmedu ulic in trgov pisarno mogočne železniške družbe.

Zvečer je iskal prenočišča in zašel v krčmo, pred katero je gorela rdeča luč. Pridružila se mu je ženska in ga za goldinar vabila s seboj. Ni šel z njo, zatekel se je na železniško postajo in prespal noč na klopi v čakalnici. Sredi noči sta prišla dva policaja in ga zbudila.

»Potepuhom je prepovedano prenočevati v čakalnici,« sta rekla.

Dominik jima je pokazal svojo staro poselsko knjižico, ki jo je imel še od Globočnika in sta ga pustila v miru.

Naslednji dan zvečer je tiščal v notranjem žepu pogodbo, ki mu je odpirala pot do velikega vigenca. V veliki prodajalni je kupil rožasto židano ruto, najlepšo, kar jih je videl. Za Polono si je dejal, ko jo je plačeval. Ne za Polono, za Ano, se je popravil, ko so mu izročili lepo prevezan zavitek.

Potem je bil ta vigenč kakor neizčrpen vrelec. Neprestano je požiral železo in bruhal iz sebe tisoče zabojev, ki so šli na vse strani. Stotisoče, milijone žebeljev so skovali tu pod njegovo roko. Parizar za parizarjem je ropotal z dvorišča. Od tod so šle zakovice in sekanci v Bozen in Meran, kladivca za tračnice v Bosno, veliki žebelji v ladjedelnice, osi za vozove celo preko državnih meja. V tem vigenču so stekli potoki znoja, okna so se tresla od treskanja kladiv, med temi stenami je bilo zaprti toliko kletve in veselega smeha, kakor nikjer drugod. Niti z mislijo bi ne mogel obseči vsega, kar je šlo skozi vigenč.

V tem vigenču je Dominik prvič občutil sovraštvo do Aleša. Visoki, lepi fant je hodil okrog nakoval in ko mu je Dominik hotel pokazati to in ono, ga je oholo zavrnil:

»V domačem vigenču bi našel pot tudi ponoči...«

Tu se je spletlo sovraštvo, ki je naposled oba zadrgnilo kakor z vrvjo, da se nista mogla več rešiti. Zaradi tega sta oba propadla. Aleš je padel prvi, Dominik omahuje počasi, toda gotovo ne bo več dolgo trpelo, ko bo tudi on omahnil.